

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
دانشکده مهندسی برق

یادگیری ماشین

پاسخ مینی پروژه‌ی شماره ۳

نام و نام خانوادگی	مهدی خدابنده لو
شماره دانشجویی	۴۰۱۰۵۳۱۴
تاریخ	بهار ۱۴۰۳

فهرست مطالب

۵	۱ پرسش یک
۵	۱.۱ برای این مسئله یک بار با روش qlearning و یک بار با روش deep q learning عاملی را آموزش دهید. . . . .
	۲.۱ پاداش تجمعی را برای هر دو عامل در طول زمان ترسیم کنید. چگونه عملکرد عامل در طول زمان بهتر می شود؟
۵	میانگین پاداش در هر اپیزود را برای دو عامل در ۱۰۰۰ اپیزود مقایسه کنید. . . . .
۵	۳.۱ چگونه اپسیلون بر فرآیند یادگیری تاثیر می گذارد؟ . . . . .
	۴.۱ چند اپیزود طول کشید تا عامل Qlearning به طور مداوم طلا را بدون افتادن در گودال یا خورده شدن پیدا کند؟
۵	Qlearning و DQN را مقایسه کنید . . . . .
۸	۵.۱ معماری مورد استفاده برای شبکه ی DQN را شرح دهید. . . . .
۸	۲ پرسش دو
	۱.۲ در مورد محیط Lunar Lander مطالعه کرده و به صورت خلاصه ویژگی های آن را شرح دهید. ویژگی های مدنظر عبارتند از مشخصات فضای حالت، مشخصات فضای عمل و سیستم پاداش . . . . .
۸	۲.۲ عملکرد عامل را با رسم پاداش تجمعی در هر episode و برای batch size های ۶۴، ۳۲ و ۱۲۸ بررسی کنید. تنها برای بهترین حالت به ازای های episode ۲۰۰، ۱۵۰، ۱۰۰، ۵۰ و ۲۵۰ فیلمی از عملکرد عامل تهیه کنید. در صورتی که عملکرد عامل به ازای هر سه مقدار batch size مشابه یکدیگر شد، یکی از آن ها را به دلخواه به عنوان بهترین حالت انتخاب کنید. در رابطه با انتخاب بهترین حالت علاوه بر معیار سرعت همگرایی به پاداش بهینه معیار regret نیز به صورت شهودی بررسی کنید . . . . .
۹	۳.۲ عملکرد مدل و DQN را DDQN با رسم پاداش تجمعی در هر episode و به ازای batch size برابر مقایسه کنید.
۱۰	برای هر دو مدل به ازای episode های ۱۰۰ و ۲۵۰ فیلمی از عملکرد مدل تهیه کنید . . . . .

فهرست تصاویر

۶	..... Qlearning در هر اپیزود توسط عامل	۱
۶	..... QLearning در هر اپیزود توسط عامل	۲
۷	..... DQN در هر اپیزود توسط عامل	۳
۷	..... DQN در هر اپیزود توسط عامل	۴
۹	..... (۳۲ = batch_size) در هر اپیزود توسط عامل	۵
۱۰	..... (۳۲ = batch_size) در هر اپیزود توسط عامل	۶

فهرست جداول

فهرست برنامه‌ها

۱ پرسش یک

۱.۱ برای این مسئله یک بار با روش **qlearning** و یک بار با روش **deep q learning** عاملی را آموزش دهید.

۲.۱ پاداش تجمعی را برای هر دو عامل در طول زمان ترسیم کنید. چگونه عملکرد عامل در طول زمان بهتر می شود؟ میانگین پاداش در هر اپیزود را برای دو عامل در ۱۰۰۰ اپیزود مقایسه کنید.

شکل ۱ نمودار امتیاز کسب شده توسط عامل را در هر اپیزود در **Qlearning** نمایش می دهد. شکل ۲ نیز نمودار امتیاز کسب شده را به صورت تجمعی برای عامل ذکر شده نمایش می دهد. پاداش میانگین در این حالت ۹.۷۵۵- است.

شکل ۳ نمودار امتیاز کسب شده توسط عامل را در هر اپیزود در **Qlearning** نمایش می دهد. شکل ۴ نیز نمودار امتیاز کسب شده را به صورت تجمعی برای عامل ذکر شده نمایش می دهد. پاداش میانگین در این حالت ۵۴۵.۷۶۸- است.

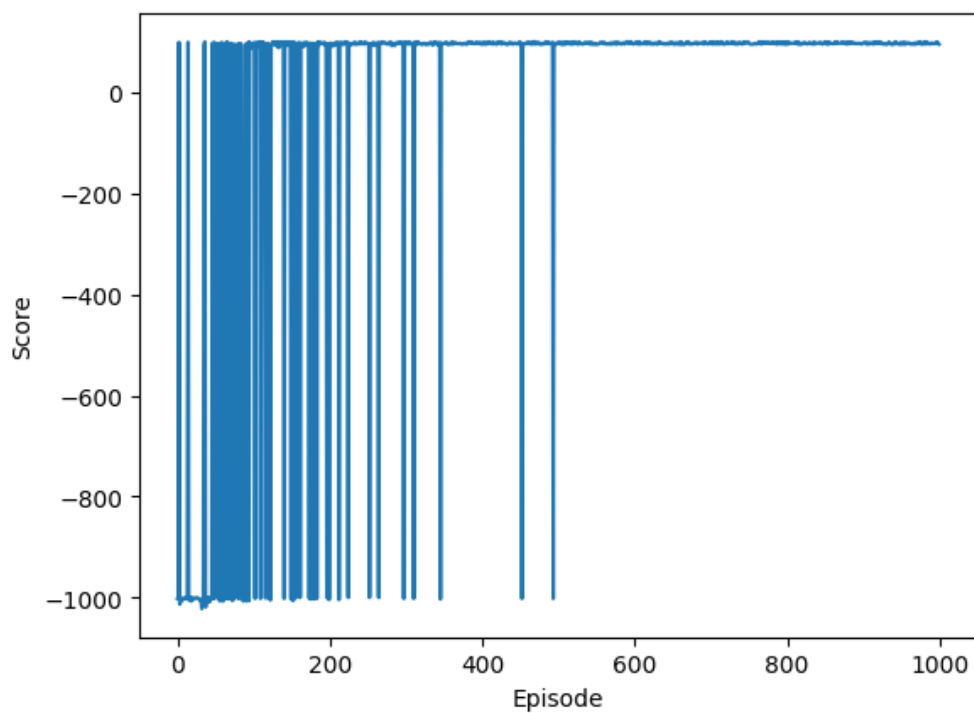
همان طور که مشاهده می شود **Qlearning** بسیار سریع تر از **DQN** عمل کرده است. در مسائل کوچک با تعداد حالات محدود استفاده از آسان **QLearning** تر و سریع تر است و نیاز به توان محاسباتی بالایی وجود ندارد، ولی در صورتی که مسئله پیچیده شود و تعداد حالات ممکن زیاد باشد استفاده از **Qlearning** مناسب نیست چون نیاز به یک **Qmatrix** با اندازه ی خیلی بزرگ خواهیم داشت از این رو توصیه می شود که در مسائل پیچیده از **DQN** استفاده شود چون در **DQN** به جای استفاده از یک ماتریس از قبل آماده یک شبکه عصبی داریم که با دریافت موقعیتی که عامل دارد یک **Qvalue** به ازای هر اکشن تولید می کند. در کل **Qlearning** برای این مسئله مناسب تر است. نکته ای که در آموزش عامل ها وجود دارد این است که به منظور آموزش بهتر نقطه ی شروع تصادفی انتخاب می شود.

۳.۱ چگونه اپسیلون بر فرآیند یادگیری تاثیر می گذارد؟

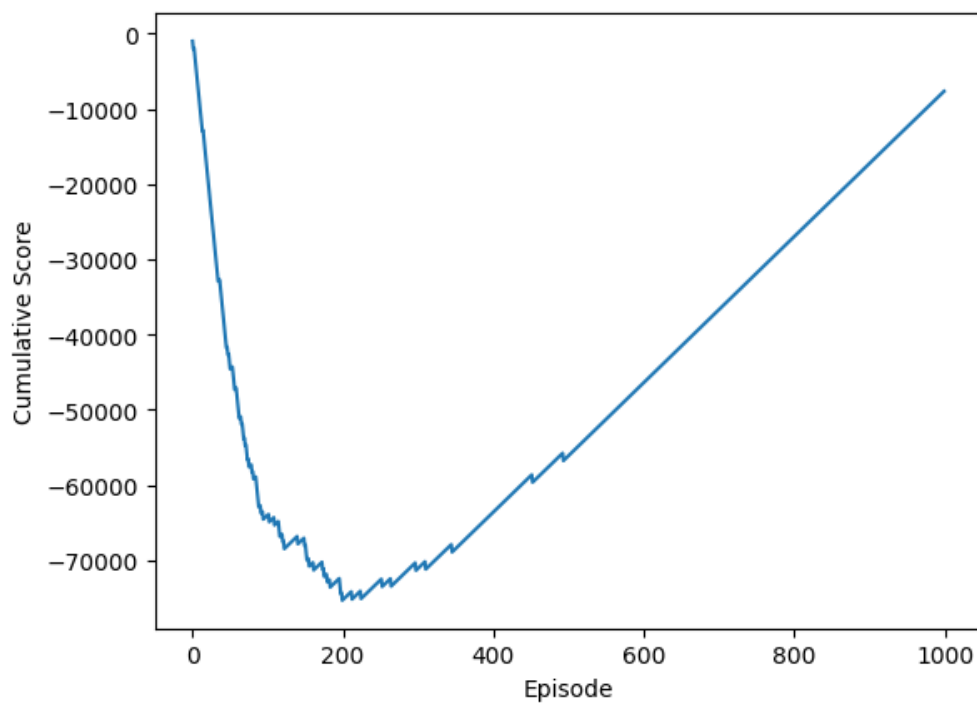
پارامتر اپسیلون میزان تصادفی بودن حرکت بعدی را مشخص می کند. ما در این جا این پارامتر را در ابتدا کم در نظر گرفتیم و به مرور مقدار آن را افزایش دادیم. در صورتی که این پارامتر کم باشد ممکن است عامل بهترین راه حل را پیدا نکند. زمانی که اپسیلون بالا باشد عامل دیر تر به نقطه ای می رسد که همیشه برنده است ولی بهتر آموزش می بیند این درحالی است که در صورتی که اپسیلون کم باشد ممکن است احتمال خطای عامل همیشه وجود داشته باشد و عامل بهترین راه را پیدا نکند.

۴.۱ چند اپیزود طول کشید تا عامل **Qlearning** به طور مداوم طلا را بدون افتادن در گودال یا خورده شدن پیدا کند؟ **Qlearning** و **DQN** را مقایسه کنید

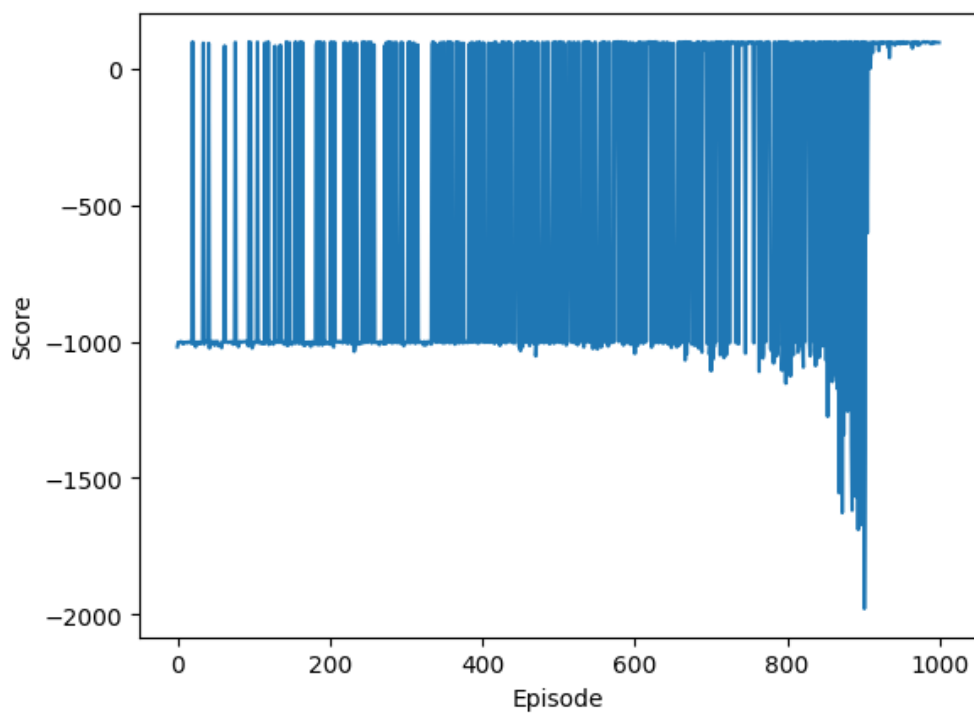
۳۴۶ اپیزود طول کشید که عامل با **QLearning** بدون باخت به طلا برسد این درحالی است که در برای عامل **DQN** ۹۰۶ اپیزودی طول کشید که عامل بدون باخت به طلا برسد. یکی از دلایل این که **DQN** دیر تر آموزش دید این است که شبکه برای آموزش بهتر شبهه عصبی، نرخ کاهش اپسیلون برای عامل **DQN** کم تر در نظر گرفته شد. همان طور که در قسمت های قبل هم ذکر شد **Qlearning** نسبت به **DQN** سریع تر است ولی مسئله ای که وجود دارد این است که **Qlearning** برای مسائل کوچک مناسب است و در صورتی که تعداد

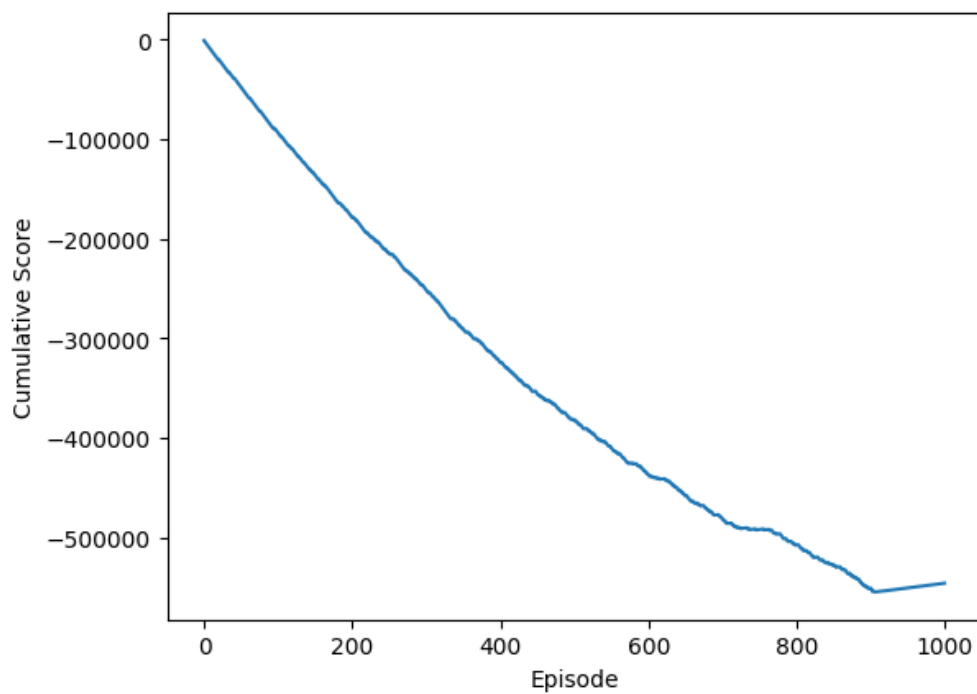
شکل ۱: نمودار امتیاز کسب شده در هر اپیزود توسط عامل در Qlearning

شکل ۲: نمودار امتیاز کسب شده تجمعی در هر اپیزود توسط عامل در QLearning

شکل ۳: نمودار امتیاز کسب شده در هر اپیزود توسط عامل در DQN

شکل ۴: نمودار امتیاز کسب شده تجمعی در هر اپیزود توسط عامل در DQN

حالات مسئله زیاد شود نیاز به یک جدول بزرگ خواهیم داشت پیاده سازی این الگوریتم را غیر ممکن می کند از این رو از DQN استفاده می کنیم که ورودی آن state است و در خروجی هر اکشن و Qvalue مربوط به آن را نمایش می دهد.

۵.۱ معماری مورد استفاده برای شبکه ی DQN را شرح دهید.

شبکه ی مورد استفاده دارای دو لایه ی تمام متصل است که هر لایه ۲۵۶ نورون است. ابعاد ورودی شبکه ۲ است (به تعداد بعد های state و ابعاد خروجی ۴ است (به تعداد اکشن ها). همچنین بین دو لایه یک لایه فعال ساز ReLU وجود دارد. علت این که در انتهای لایه ی آخر فعال ساز وجود ندارد این است که ما انتظار داریم که این شبکه مقادیر Q را تخمین بزند و این مقدار می تواند مثبت یا منفی باشد در حالی که یک فعال ساز مثل ReLU خروجی بین ۰ تا ۱ دارد. علت این که از دو لایه استفاده کردیم این است که محیط بازی زیاد پیچیده نیست که از لایه های بیشتری استفاده کنیم.

۲ پرسش دو

۱.۲ در مورد محیط Lunar Lander مطالعه کرده و به صورت خلاصه ویژگی های آن را شرح دهید. ویژگی های مدنظر عبارتند از مشخصات فضای حالت، مشخصات فضای عمل و سیستم پاداش

مشخصات فضای حالت:

فضای حالت شامل هشت متغیر به شرح زیر است:

- مختصات جسم در X
- مختصات جسم در Y
- سرعت جسم در راستای X
- سرعت جسم در راستای Y
- زاویه
- سرعت زاویه ای
- تماس پایه ی چپ با زمین
- تماس پایه ی راست با زمین

مشخصات فضای عمل

فضای action شامل چهار عمل به شرح زیر است:

- کاری نکند
- روشن شدن موتور راست
- روشن شدن موتور چپ
- مشخصات سیستم پاداش

- عامل با فرود موفق امتیاز مثبت دریافت می کند. هر چه عامل نزدیک به مرکز فرود بیاید امتیاز بیشتری دریافت می کند

- دریافت امتیاز منفی با برخورد با زمین (سقوط)

- دریافت امتیاز مثبت به ازای برخورد پایه ها به زمین

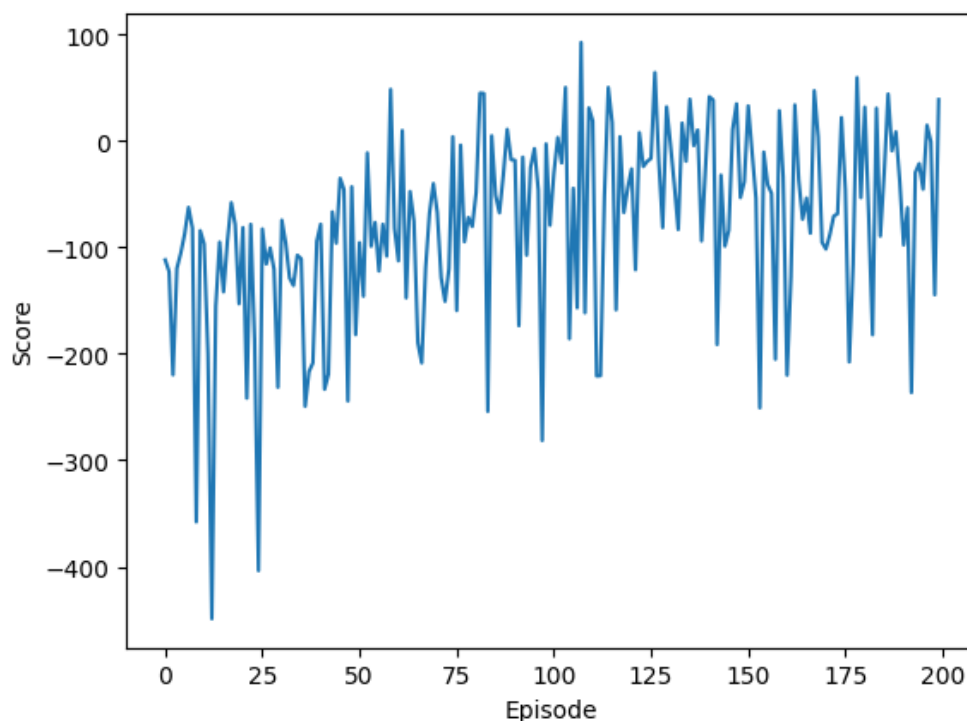
- دریافت امتیاز منفی به ازای مصرف سوخت

۲.۲ عملکرد عامل را با رسم پاداش تجمعی در هر episode و برای **batch size** های ۶۴، ۳۲ و ۱۲۸ بررسی کنید. تنها برای بهترین حالت به ازای های episode ۲۰۰، ۱۵۰، ۱۰۰، ۵۰ و ۲۵۰ فیلمی از عملکرد عامل تهیه کنید. در صورتی که عملکرد عامل به ازای هر سه مقدار **batch size** مشابه یکدیگر شد، یکی از آن ها را به دلخواه به عنوان بهترین حالت انتخاب کنید. در رابطه با انتخاب بهترین حالت علاوه بر معیار سرعت همگرایی به پاداش بهینه معیار **regret** نیز به صورت شهودی بررسی کنید

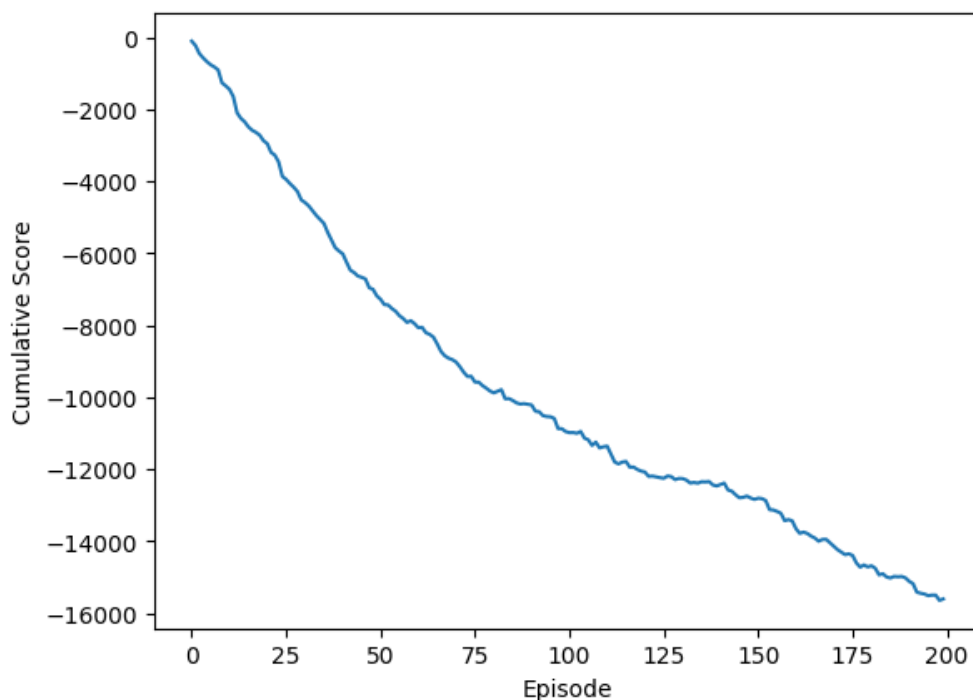
برای این سوال به علت طولانی شدن فرایند آموزش تنها موفق با آموزش عامل با **batch** ۳۲ و ۶۴ شدیم. همچنین تعداد اپیزود های آموزش برابر با ۲۰۰ در نظر گرفته شده است.

شکل ۵ و ۶ مربوط به آموزش عامل با **batch_size=۳۲** است. همان طور که مشخص است شیب امتیازات دریافت شده تقریباً مثبت است.

شکل ۵: نمودار امتیاز کسب شده تجمعی در هر اپیزود توسط عامل (**batch_size = ۳۲**)

• episode
• episode ۱۰
• episode ۲۰
• episode ۳۰
• episode ۴۰
• episode ۵۰
• episode ۶۰

شکل ۶: نمودار امتیاز کسب شده تجمعی در هر اپیزود توسط عامل (batch_size = ۳۲)

episode ۷۰
episode ۸۰
episode ۹۰
episode ۱۰۰

۳.۲ عملکرد مدل و DQN را DDQN با رسم پاداش تجمعی در هر episode و به ازای batch size برابر مقایسه

کنید. برای هر دو مدل به ازای episode های ۱۰۰، ۲۵۰، ۵۰۰ و ۱۰۰۰ عملکرد مدل تهیه کنید

استفاده از DQN ممکن است منجر به overestimation شود از این رو سراغ DDQN می رویم. در DDQN اکشن با بیشترین مقدار Q توسط یک شبکه تعیین می شود و ارزیابی آن توسط یک شبکه دیگر انجام می شود.